

10.03.2026 nr A26/086

Lugupeetud Siseministeeriumi esindaja,

Arvamus Vabariigi Valitsuse määruse eelnõule "Nõuded varjendile ja varjumisplaanile, varjumiskoha kohandamise põhimõtted ning varjumisplaani koostamise kord"

Eesti Arhitektide Liit tänab võimaluse eest esitada arvamus varjendite ja varjumisplaanide nõudeid käsitleva määruse eelnõu kohta.

Edastame Eesti Arhitektide Liidu seisukoha "Vabariigi Valitsuse määruse "Nõuded varjendile ja varjumisplaanile, varjumiskoha kohandamise põhimõtted ning varjumisplaani koostamise kord" eelnõu kooskõlastamiseks esitamine", mis on registreeritud 16.02.2026 numbriga 1-6/3378-1.

Eesti Arhitektide Liidu tagasiside määruse eelnõule üldiselt:

- Varjendi rajamise määruse ja selle kohustuslikuks muutmisega tuleks edasi liikuda kiiresti, käimas on Ukraina sõja viies aasta. Kuid siinjuures tuleks silmas pidada üleminekuperioodi pikkust, et muutus ei tuleks valdkonnale liialt järsku ja ootamatute kohustustega.
Vajalik on ehitusvaldkonda: projekteerijaid informeerida, koolitada. Litsentseeritud arhitekte on u 500, varjendite projekteerimine on kõigile uus teema, arhitektide kompetentsi on vajalik tõsta, et saaksime parimad lahendused. Kuna hetkel puudub Eestis varjendite projekteerimise praktika, siis on ootus ministeeriumil viia läbi vastavaid koolitusi ja infopäevi. Arvestades, et määrus rakendub äärmiselt kiiresti oleks vajalikud infopäevade ja koolitustega alustada kohe. Ebaefektiivne ja ajaliselt (seega ka rahaliselt) kulukas on kui iga projekteerija hakkab omal käel infot otsima, nõuete looja kohustus on mõelda ka reaalsele rakendumisele.
- Silmas tuleks pidada tellija kulutusi rajatavate varjenditega seoses, et need ei ületaks ebamõistlikkuse piiri, kuna vastasel juhul raugub ehitusturg liiga suure ehituskulu tõttu ning määrusega püstitatud eesmärki ei täideta. **Varjendi kulu peaks jääma kuni 2% ehituskuludest.** Kas riik hakkab toetama või osaliselt kompenseerima varjendite rajamist?
- Pöörata tähelepanu haridusasutuste varjumise teemale, kas lähtuda varjendi suurusel % põhisest või ruutmeetripõhisest (0,75 m²/inimese kohta) arvestusest. Kuidas tagada koolide toimimine kriisiolukorras, kus õppetöö toimub varjendis. Pidada silmas, et haridusruum ei kannataks liialt karmide varjendi rajamise nõuete tõttu.
- **Kuna me ei suuda kõiki erijuhte täna ette näha, siis peaks kooskõlastaval asutusel (Päästeamet) säilima põhjendatud juhul võimalus ja õigus teha erisusi läbi kaalutlusotsuse.**

Kirjale on lisatud fail nimega "EN Varjendi nõuded kommentaarid EAL", kus on välja toodud täpsemad märkused.

Lugupidamisega,
digiallkirjastatud
Aet Ader
Eesti Arhitektide Liidu president